

20. ŠKOLSKO/OPĆINSKO/GRADSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2013. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 5. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 70

Potpis članova Školskog povjerenstva

1. _____
2. _____
3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Test se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju testa treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnoga slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u testovima i praktičnim radovima primjenjuje se *Popis geografskih imena* izrađen za potrebe natjecanja.

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, osim u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo.

Za vrijeme testiranja ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio testa.

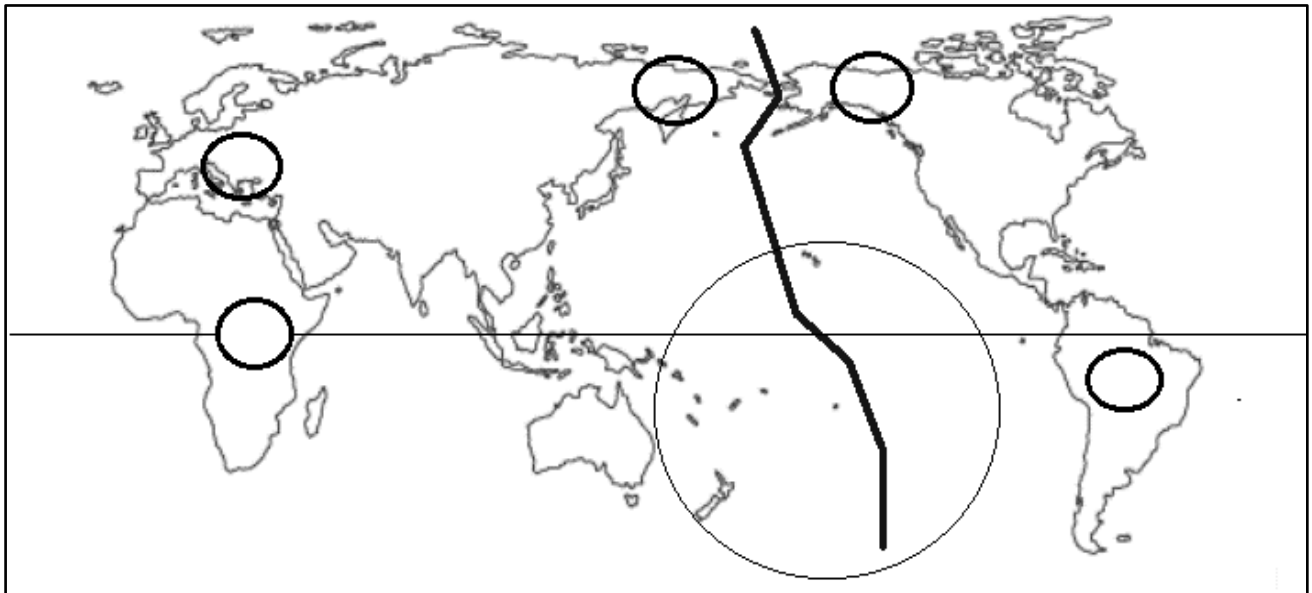
Učenicima se dopušta pisanje po marginama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadaci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadaci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA DOPUNI REČENICE.

- 3 1. Stručnjaci koji izrađuju geografske karte zovu se _____, a znanost o geografskim kartama naziva se _____. Najvjerniji umanjeni prikaz Zemlje naziva se _____.
- 2 2. Kontinent Europa smješten je u dva toplinska pojasa. To su _____ toplinski pojas i _____ toplinski pojas (upiši pune nazive).
- 3 3. Velika nakupina zvijezda naziva se _____. Ime nakupine zvijezda u kojoj se nalazi Sunčev sustav je _____. U Sunčevom sustavu ukupno je _____ planeta (upiši broj).

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ KARTE SVIJETA.

- 2 4. Granica na kojoj se mijenja datum, označena na priloženoj karti podebljanom linijom, naziva se _____ i većinom prati meridijan _____°.
- 2 5. Ime otoka zaokruženih na karti je _____ i obično se pribrajaju kontinentu čije ime je _____.
- 3 6. Paralela ucrtana na karti naziva se _____ i Sunčeve zrake je obasjavaju okomito _____ i _____ (upiši datume).
- 2 7. Ime kontinenta smještenog najbliže, a zapadno od granice ucrtane na karti podebljanom linijom je _____. Slovo A upiši u kružić na karti na mjestu tog kontinenta.
- 2 8. Granica na kojoj se mijenja datum većim dijelom prolazi kroz _____ ocean koji je u 16. stoljeću preplovio portugalski pomorac **Vasco da Gama** / **Bartolomeu Dias** / **Ferdinand Magellan** (zaokruži točan odgovor).

**U SVAKOM OD SLJEDEĆA ČETIRI ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2

9. Koja su dva planeta najudaljenija od Sunca?

- a) Saturn b) Neptun c) Uran d) Mars e) Jupiter

2

10. Koje od navedenih kontinenata presijeca južna obratnica?

- a) Australiju b) Sjevernu Ameriku c) Europu d) Aziju e) Južnu Ameriku

2

11. Na koje od navedenih paralela Sunčeve zrake nikada ne padaju okomito?

- a) na sjevernu obratnicu b) na južnu obratnicu c) na sjevernu polarnicu
d) na južnu polarnicu e) na ekvator

2

12. U kojim se od navedenih mjerila izrađuju topografske karte u Republici Hrvatskoj?

- a) 1:5 000 b) 1:25 000 c) 1:100 000 d) 1:500 000 e) 1:1 100 000

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE KARTE.

2

13. Na slici je prikazan isječak

_____ karte.

Prema pouzdanosti kartu na slici ubrajamo u skupinu **detaljnih / preglednih** (zaokruži točan odgovor).

2

14. U kružice na kartu početnim slovom

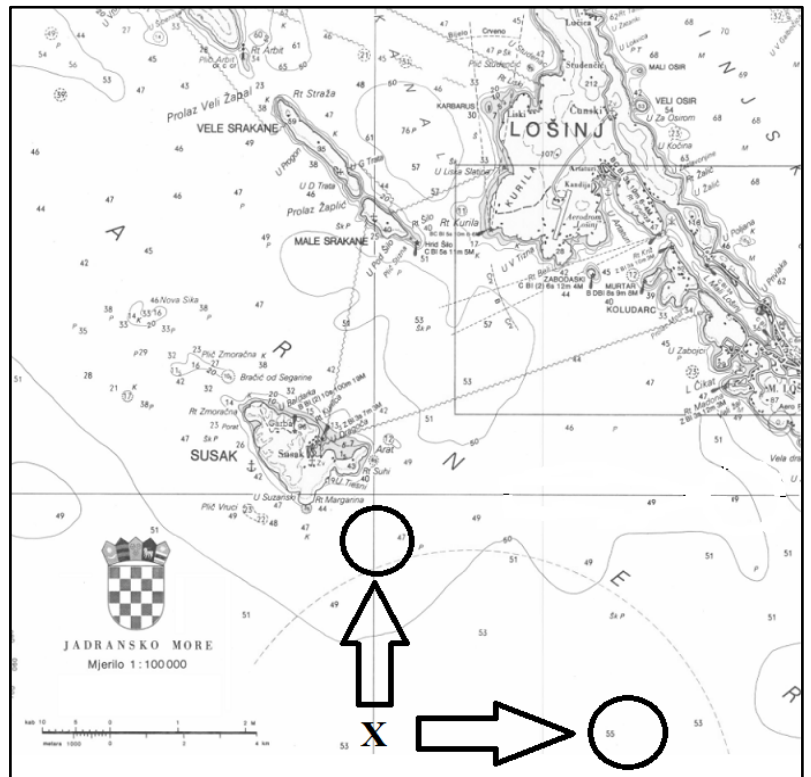
hrvatskog naziva upiši strane svijeta koje pokazuju strelice.

2

15. Zaokruži grafičko mjerilo na karti.

Kako se naziva još jedna vrsta mjerila prikazana na priloženoj karti?

_____ mjerilo.

U SVAKOM OD SLJEDEĆA DVA ZADATKA DVIJE TVRDNJE OD PET NAVEDENIH SU TOČNE. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH TVRDNJI.

2

16. Koje su tvrdnje o Tihom oceanu točne?

- a) Ocean u kojem nema oluje.
- b) Naziva se i Pacifik ili Veliki ocean.
- c) Najplići svjetski ocean.
- d) Najveći otok u Tihom oceanu je Madagaskar.
- e) Površinom najveći ocean.

2

17. Koje su tvrdnje o Sunčevom sustavu točne?

- a) Jedan od više zvjezdanih sustava u našoj galaksiji.
- b) U Sunčevom sustavu postoje mnoga tijela koja zrače svojom svjetlošću i toplinom.
- c) Najkraće trajanje revolucije od planeta Sunčevog sustava ima Merkur.
- d) Mars ima dva umjetna satelita.
- e) Planeti se gibaju oko Sunca po pravilnim kružnicama.

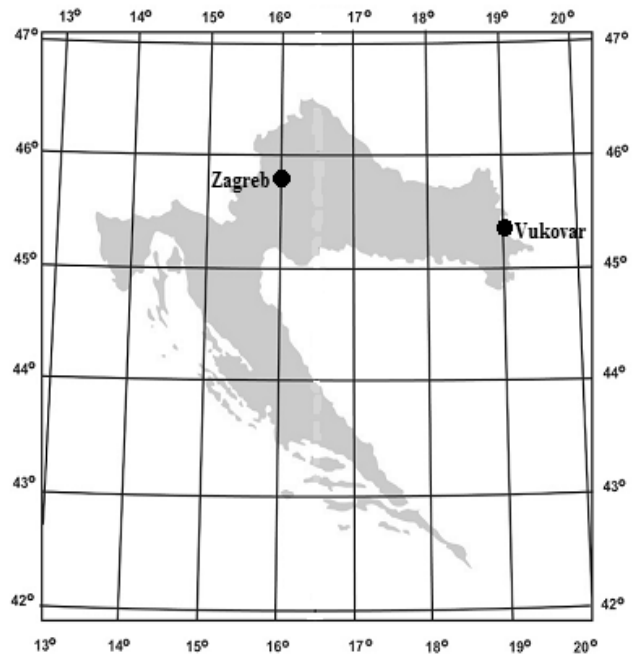
SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ KARTE HRVATSKE.

2

18. Izračunaj u koliko sati izlazi Sunce u Zagrebu ako je u Vukovaru izašlo u 6 sati i 10 minuta.

U Zagrebu će Sunce izaći u _____ sati i _____ minuta. Oba grada prikazana na karti nalaze se **istočno / zapadno** od početnog meridijana (zaokruži točan odgovor).

Prostor za računanje

2

19. Podebljaj na karti u cijeloj dužini paralelu koja dijeli sjevernu polutku na dvije jednake polovice. Ta paralela nalazi se _____°

_____ od ekvatora.

U SLJEDEĆEM ZADATKU POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOM STUPCU. JEDNO SLOVO JE VIŠAK.

2

20. Poveži datume s karakterističnim položajima Zemlje u njezinoj revoluciji.

_____ jesenska ravnodnevica	A) 21.6.
_____ zimski suncostaj	B) 23.9.
_____ proljetna ravnodnevica	C) 23.3.
_____ ljetni suncostaj	D) 21.12.
	E) 21.3.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ SLIKE.

2

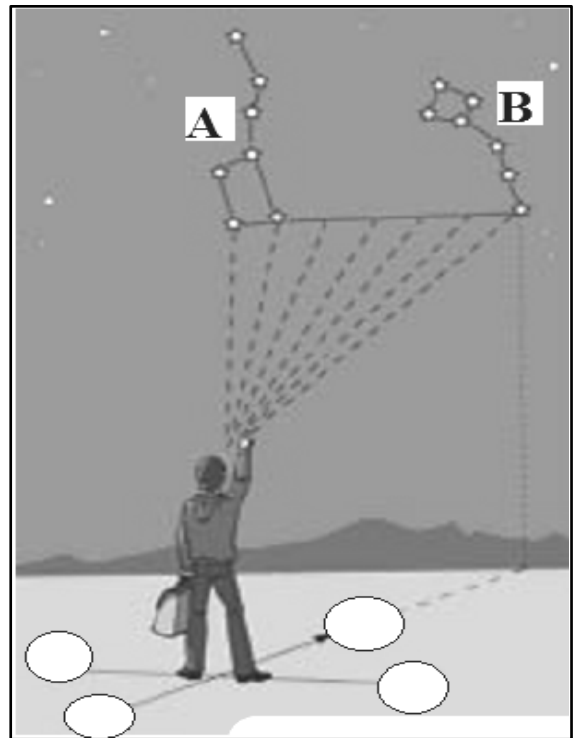
21. Ime zvijezda označenog slovom **A** je _____,
a zvijezda označenog slovom **B** je _____.

2

22. U krugove na slici upiši početna slova hrvatskih naziva glavnih strana svijeta prema prikazanoj slici.

2

23. Zaokruži na slici zvijezdu prema kojoj se orijentiramo na sjevernoj polutki.
Ime te zvijezde je _____.

3

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI UZ POMOĆ SLIKE.

24. Na crte ispod kartografskih znakova upiši pripadajuće nazive.

U SVAKOM OD SLJEDEĆA TRI ZADATKA JEDAN ODGOVOR JE TOČAN. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.

1

25. Koliki je udio svjetskog mora u ukupnoj površini Zemlje?

- a) 76 % b) 71 % c) 66 % d) 61 %

1

26. U kojem gradu se nalazi stara zvjezdarnica Greenwich po kojoj je određen početni meridijan?

- a) Madridu b) Parizu c) Londonu d) Lisabonu

1

27. Koji se od navedenih geografskih prostora može prikazati na jednom listu detaljne karte?

- a) Svijet b) Kina c) Australija d) Senj

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA DOPUNI REČENICE.

1

28. Zemlja je dogovorno podijeljena na vremenske pojase koji se protežu kroz _____ stupnjeva.

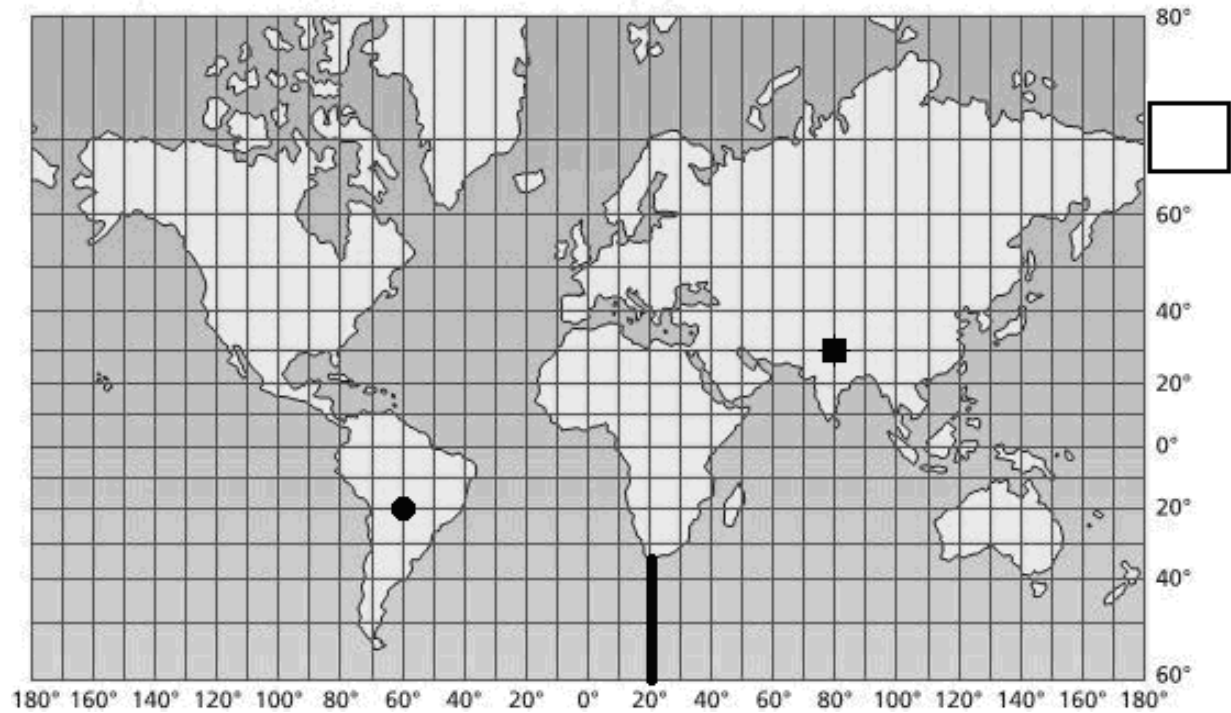
1

29. Uski pojas između osvijetljenog i neosvijetljenog dijela Zemlje zove se _____.

1

30. Zbirka geografskih karata uvezanih u knjigu zove se _____.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI NA PRILOŽENOJ KARTI SVIJETA TE POMOĆU KARTE SVIJETA.

2

31. Upiši u kvadratić broj i oznaku stupnja koji nedostaje. Paralela koju označava taj stupanj prolazi _____ toplinskim pojasom (upiši puni naziv).

3

32. Odredi geografski smještaj mjesta koja su na karti označena točkom i kvadratićem.

● _____° _____° od ekvatora i _____° _____° od početnog meridijana.

■ _____° _____° od ekvatora i _____° _____° od početnog meridijana.

Ime kontinenta na kojem se nalazi mjesto koje je na karti označeno točkom je _____.

2

33. Ispuni kosim crtama na karti kontinent (s pripadajućim otocima) koji je najvećim dijelom smješten u žarkom ili tropskom pojasu. Ime tog kontinenta je _____.

3

34. Podebljani dio meridijana na karti granica je dvaju oceana čija su imena _____ i _____ ocean. Ime kontinenta koji nije prikazan na karti je _____.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI UZ POMOĆ SLIKE.

2

35. Ispod slike upiši četiri osnovna položaja u kojima vidimo Mjesec.

